

N.-Amerika. Vrouwelijke diakenen. Uit Cuba. Keuken-kerken. De laatste Algemeene vergadering of Generale Synode der Verenigde Presbyteriaanse Kerk besloot, dat ook vrouwen voor het diakonale ambt mogen gekozen worden. Dit is natuurlijk niet verplichtend. Er kunnen gemeenten zijn, waar er hoegenaamd geen behoefte aan bestaat. Daarom is er een commissie benoemd om de noodige regelen te formuleren voor de volgende Synode. Het duurt dus nog een jaar eer het besluit in werking treedt kan.

The Christian Instructor, een orgaan der U. P. Church, zegt hiervan te recht: „Terwijl het voor ons volkomen duidelijk is dat in de dagen der Apostelen vrouwen naast de diakenen in den dienst der Kerk werden gebruikt, zijn wij er volstrekt niet zeker van, dat zij gelijk de diakenen ambtelijk geoordeeld werden.“ Dit is volkomen juist opgemerkt. Van diakonessen lezen wij in de Schrift, doch wij vinden nergens dat zij tot ambtsdraagsters in de kerk geroepen werden. Straks gaat men er toe over om, gelijk in sommige kerken reeds geschied is, vrouwen tot predikanten te beroepen. De eerste stap is in de verkeerde richting gedaan, en het is te vreesen dat andere zullen volgen.

Zoo nu en dan lezen wij in de Amerikaanse bladen het een en ander uit Cuba, de jeugdige republiek die door het optreden van de Verenigde Staten vrijgemaakt werd van Spanje. De volgende beschouwingen zijn van Warren A. Candler, bisschop van de Methodistische Episcopale Kerk van het Zuiden.

Voor den oorlog van Spanje met Amerika waren op enkele plaatsen van Cuba Protestantse zendelingen werkzaam; in 1899 na den oorlog werden de pogingen meer dan verdubbeld. Er heerschte op het eiland bij velen onverschilligheid ten aanzien van de eeuwige dingen, en bij niet weinigen zelfs beslist ongehoor. De Roomsche Kerk had haar invloed op de bevolking voor een groot deel verloren en geen andere vorm van religie werd door haar aangenomen.

Agenten van het Amerikaansche Bijbelgenootschap verspreiden duizenden exemplaren van Gods Woord. Zij gaven echter het Woord Gods niet weg; verreweg de meeste ex. zijn verkocht.

Tegelijk zoekt men het volk te wennen aan het zingen van Christelijke liederen. Bij de laatste viering van den Cubaanschen onafhankelijkheidsdag werden in de stad San Juan alleen liederen gezongen uit de verzameling die het Amerikaansche Traktaten-genootschap in het Spaansch heeft uitgegeven. Het is niet ongewoon, dat men deze liederen op straat hoort zingen. Nu mogen deze liederen te wenschen overlaten wat de zuiverheid der leer betreft, men kan daarvan toch iets goeds verwachten.

Ook is in Cuba een beweging op touw gezet om tot betere Zondagsviering te komen. In de groote stad Havana won deze beweging sooveel veld, dat het stadsbestuur besloot af te kondigen dat alle plaatsen van handel des Zondags moeten gesloten worden. Winkels waarin mondbehoeften verkocht worden, mogen tot 10 ure des morgens open blijven. Het ideaal is zeker in deze nog niet bereikt, maar er is toch vooruitgang ten goede.

Het optreden der Protestantse zendelingen heeft de Roomsche ambtsdragers geprikkeld tot meerdere krachtontwikkeling.

Ondanks deze verandering zegt een Cubaan: „De groote meerderheid der Cubanen zijn onverschillig voor den Godsdienst. Hunne neigingen zijn misschien meer naar het Protestantisme dan naar de Roomsche Kerk. De Protestantse Bedehuizen zijn doorgaans goed gevuld, terwijl men in de Roomsche kerken maar weinig menschen aantreft. De Prot. kerken zijn echter klein en gering in aantal, en door de Protestantse prediking wordt maar een klein deel der Cubaansche bevolking bereikt. Naar mijn schatting bezoekt twee procent der Cubanen de Roomsche kerk en een half procent de Protestantse kerken.“

De Methodistten hebben op Cuba 27 gemeenten met 4000 leden en 1,300 zoogenaamde candidaten voor het lidmaatschap. Er zou wellicht meer te doen zijn, als men maar over ruimere middelen te beschikken had.

Na een arbeid van een zevental jaren is er dus een klein begin op dit eiland te bemerken. Mocht dit begin gelijken op het mosterdaard!

Eenige jaren geleden maakte de zoogenaamde Institutional Church of kerk met instellingen grooten opgang in de nieuwe wereld. Men meende dat de prediking om de massa's te bereiken, gestuurd moest worden door keuken en werkbank, door een hospitaalje en een bewaarschool, en zoo al meer. Deze kerkelijke inrichtingen moesten in alle nooden voorzien en uit droeve toestanden redden; brood voor armen, medicijn voor zieken, werk voor leelloopers, tot zelfs kaarten en muziekinstrumenten voor menschen die zich wilden vermaken; alles en nog wat zou door de Institutional Churches den onkerkelijk geworden menschen toekomen, om hen aldus door tastbare bewijzen voor het Koninkrijk Gods te winnen.

Velen hebben van die keuken-kerken een heetlijke uitkomst verwacht, doch men is teleurgesteld uitgekomen. Dr. Dixon, predikant bij een van de grootste kerken van de Baptisten, geeft in der jongste nummers van de *Ram's Horn* de geschiedenis van de mislukking van zulke Keuken-kerken en besluit te onder het vonnis, dat zij geesteloos en den eischen van het Evangelie ontrouw zijn.

Wel behooren zij te zorgen voor het lichaam, want de geloovigen zijn niet 'lichaam en ziel' duur gekocht en daarom voegt het de gemeente armen en ellendigen te verzorgen. Maar het is in de eerste plaats van belang om het heil der zielen te zoeken. Het Evangelie is een kracht Gods tot zaligheid, doch men moet niet de ziel door het lichaam, maar het lichaam door de ziel zoeken te redden. „Het verwondert ons daarom niet dat de Keukenkerken op den duur niet konden bloeien.“

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE COVENANTER.

XVI.

VRIENDEN EN VRIENDEN.

„Gij hebt hier toch geen aangenaam leven,“ sprak de officier, „als ik in uw plaats was, zou ik het toch anders aanleggen.“

„Wat baat het een mensch, of hij de geheele wereld gewint, en bij tijd schade aan zijn ziel?“ antwoordde Ralph ernstig.

„Nu ja, maar zoover is het nu toch niet. Als ge eenvoudig doet wat de koning wil, komt misschien alles nog in orde, en kunt ge nu

vrouw en kinderen weer bij u hebben en rustig leven.“

„Of heel onrustig in mijn gemoed,“ zei Douglas kalm.

„Ik zal u natuurlijk niet verraden,“ sprak de officier. „Dat zou laag wezen jegens den man die mij heeft geholpen. Maar gij weet hoe overal naar u wordt gezocht. Vroeg of laat wordt ge ontdekt en dan...“

„Dan zal niet meer geschieden dan God wil, of het leven of dood zij, als ik Hem mag verheerlijken is het goed, en Hij zal voor mijn heil waken.“

De officier zweeg een oogenblik, en legde een lap dien hij van zijn zakdoek had afgescheurd en bevochtigd had, op een buil, dien hij bij zijn val had bekomen.

„Zijn alle Covenantanten zoo als gij?“ vroeg hij eindelijk.

„Er zijn gelukkig beteren onder dan ik,“ antwoordde Douglas, „wij zijn lieden die niets vragen dan een stil en rustig leven, in alle godsaligheid en eerbareid. Waarom laat men ons niet met vrede?“

„Maar waarom staat gij dan tegen den koning op?“

„Wilt gij even luisteren?“

„Gaarne.“

Nu begon Douglas te verhalen wie eigenlijk de Covenantanten waren, wat zij wilden, hoe men hun steeds de vrijheid had geweigerd, hoe het tegen alle recht en billijkheid inging en men hen nu als boosdoeners vervolgde, schoon zij niets kwaads gedaan hadden, ook niet diegene, welke hun vrijheid hadden verdedigd. 't Was een zonderling gericht, dien jongen, vroolijken officier in zijn fraaie kleeding, gezeten tegenover den ernstigen Schot in zijn havelooze plunje, beiden beschreven door het walmend flimmerlicht in een somber hol. De jager en de gejaagde, straks nog vijandig, althans de een, zaten nu als vrienden bij elkaar, en spraken saam over de zaak, die door den een voorgestaan door den ander bestreden werd.

Ook Douglas gevoelde al het vreemde van den toestand. Een officier des konings die, met belangstelling luisterde naar het verhaal van den strijd, gestreden voor den naam van Christus en de vrijheid des geloofs tegen den dwang van menschen. Zijn gast luisterde opletend, en Douglas sprak niet te meer kracht en overtuiging, en liet niet na er op te wijzen, dat bij alle verdrukking het deel van Gods kinderen toch ver is te verkiezen boven dat der wereldlingen.

't Was, naar gissing, reeds een uur of twee in den nacht, toen Douglas ophield met spreken. Zijn gast had zonder enig teeken van vermoeienis of ongeduld te geven, met grooten ernst en belangstelling geluisterd. Toen Ralph geëindigd had, sprak de ander met een flauw lachje:

„Op mijn woord, vriend, ge zoudt me bijna bewegen ook een Covenantant te worden.“

„Ik wenschte wel van God,“ sprak Douglas, de woorden van Paulus tot Agrippa navolgend, „dat al onze vervolgers werden als wij, uitgenomen,“ vervolgde hij roddende, „de ellende, waartoe zij ons gebracht hebben.“

En ook Cullen keek onwillekeurig rond in het duistere, ongezellige hol, met zijn grauwe, kille en vochtige wanden, een verblijf zoo treurig als wel weinige. En hij begon hoogachtend en eerbied te voelen voor dien opstandeling, dien Covenantant, Douglas van Carnesie.

't Werdt nu tijd, hoog tijd om te gaan rusten. Er was maar één bed, doch het was groot genoeg voor beiden. Zoo lagen dan weldra die twee broederlijk naast elkander, die twee, van wie de een last had den ander als een gevaarlijk man te vangen. Nu waren ze vrienden.

Lang kon de slaap niet duren. Tegen zes uur wekte Douglas, die wel gewoon was met één oog open te slapen, zijn makker, die nog in diepe rust lag. Want het was voor beiden goed dat de dienaar des konings vertrok, vóór hij gevaar liep menschen te ontmoeten, die liever niet moesten vermoeden wat hij was geweest. Ralph had het eenvoudig ontbijt gereed gezet. De officier gebruikte er iets van, en vroeg toen wat hij schuldig was.

„Niets,“ sprak Douglas kortaf, „dan dat ge eens nadinkt over wat ik u verteld heb.“

„Gij hebt mij gastvrijheid en hulp geschonken,“ antwoordde Cullen. „Ik zou graag op mijn beurt iets voor u doen. Ik heb veel invloed bij hooggeplaatste personen. Geef mij nu uw woord dat gij voortaan niet meer openlijk de zijde der opstandelingen zult houden. Dan geloof ik wel, dat het nog gelukken zal alles in orde te brengen, en kunt ge met vrouw en kinderen naar Carnesie wederkeren. Ik zeg het tot uw eigen best.“

Douglas antwoordde niet dadelijk. Toen Cullen omzag, bemerkte hij, dat zijn gastheer in een verder gedeelte van het hol op de knieën lag, zijn hart voor God uitstortend in het gebed. Dit had Douglas ook gedaan toen zij slapen gingen, toen overloed, nu in stilte. Cullen kreeg al meer gansch andere gedachten van den „opstandeling.“ Hij zelf vergat gemeenlijk zijn morgen- en zijn avondgebed. Bidden kwam te pas in de kerk, elders was het minder noodig.

Douglas stond op. Hij bespeurde, dat zijn gast er nog was, en sprak:

„Waarde heer, het wordt tijd dat ge gaat. Ik hoop dat wij elkaar niet zullen vergeten. Ik weet niet wat den Heeren nog met mij en met de Covenantanten zijn zal. Gij weet nu, wie wij zijn en wien we dienen. Is onze zaak allicht welnu, dan moogt ge er tegen strijden. Maar zoo niet, bedenk wel wat ge doet. Ge kondt bevonden worden tegen God te strijden, en dan zal het u weinig baten, dat ge dit gedaan hebt, op last van den aardschen Koning. Want God is de Koning der Koningen.“

HOOGENBARK.

Gerestoreerde Gezindheid.

Gerestoreerde Kerken.

BEROEPEN: Duisburg, J. Veenstra, te St. Anna Parochie. — Ditteloord, J. Vessier, te Elburg. BEDANKT: Vissingen A. H. J. Heida, te Iersse. — Oud Loosdrecht, J. van Haeringen, te Gendern.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Dordrecht, G. A. Slagmolen, te Hèdel. — 't Waal en Honswijk, H. van Elst, te Daelre. — Middeldijk, P. J. Molenaar, te Dordrecht. — Moordrecht, J. N. Drost, te Veenhuizen. — Eemnes-Binnen, H. H. Yzoonides, te Obergum.

AANGENOMEN: Donkerbroek en Haulle, J. J. S. Steenmeijer, cand. te Utrecht. — Noordbroek, D. Bunnema, te Tiel. — Andijk, H. de Jonge, te Peize. — Odijk, M. J. A. de Vrijer, cand. te Utrecht. — Huisdunen, A. E. van Griefthuisen, te Delft.

BEDANKT: Terheyden, A. H. van Griefthuisen, te Delft. — Hollum c.a., N. Warmolt, te Ternau. — Genemuiden, G. H. Beekenkamp, te Huisen. — Hasselt, W. van Sloten, te Kampen. — Zalt Bommel, A. Rutgers van der Loef, te Beverwijk.

Advertentiën.

Kerkeraden, Ambtgenooten en alle Broeders en Zusters, die op 17 Augustus II. 200 vrienden te danken hebben aan mijn dachten en hun gelukwensch mij toezonden, betuig ik hiervoor mijn hartelijken dank.

Amsterdam. W. H. GISPEN.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten, WESTERMARKT No. 21 AMSTERDAM.

Boekhandel.

In een Chr. Boekhandel bestaat gelegenheid tot opleiding van een JONG-MENSCH. Intern. Brieven fr. letter K., bureau van dit blad.

Uni-bifocale

BRILLEN GLAZEN

nieuwste vinding voor verasten en lezen te gelijk. Uitsluitend bij

KAREL VAN BUREN,

Speciaalist in Brillen en Pincenez, 82 Rokin 82.

TE KOOP:

Een stel KERKLAMPEN, 30 in getal, waaronder 4 kronen, 2 met 3 en 2 met 2 lampen. Allen nog goed en uitstekend onderhouden. Brieven franco aan

F. J. GROOTENDORST, Scriba van den Kerkeraad der Ger. Kerk te Bostkoop.

EISMA & Co.

Noordeinde 20, den Haag.

Kassiers

Commissionairs in effecten.

Van de goedertierenheden des Heeren.

Leerrede over Psalm 89: 2a.

DOOR

W. H. GISPEN,

Dienaar des Woords te Amsterdam.

Naar aanleiding zijner vijftigjarige ambtsvervulling.

Met nieuw portret van den Schrijver.

Prijs f 0.30.

Amsterdam—Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

De Spiegel

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering,

gevestigd te Amsterdam, Keizersgracht 547-549, sluit alle Kapitaals-verzekeringen, Weduwe-pensioenen, Lijfrenten, enz.

HUIS DE VLIET, Voorschoten.

Prijscourant 1906 is afgezonden. Wij leveren met klimmend succes: MEDOC (landwijn), 72 per Anker, f. 50 p. fl. V. W. Medisch doctor bestelt na keuring geregeld onzen Medoc. J. N. Hoofd Chr. School, schrijft: „Uw Medoc is overeenkomstig reclame April 1906.“ E. C. S. Kaptein Ind. Leger, schrijft: „Het laatste factuurje (Medoc) was uitstekend.“ GRIEKSCHE MUSCAAT (Samos) 2de soort f. 0.70 per fl., 1e soort f. 75 per fl. f. 30 per Anker. — Monsters franco en gratis. —

Werken van Ds. P. A. E. SILLEVIS SMITT.

Tusschen de Gouden Kandelaren.

Twaalf Leerredenen uit de Openbaring van Johannes, (Inzonderheid over de zeven Gemeenten in Klein-Azië) Prijs f 1.90 ingenaald; in stempelband getekend door JAC. Ph. WORMSER, f 2.40

Verzekerdheid.

12 LEERREDENEN OVER ROMEINEN 8. Prijs f 1.75; gebonden f 2.25.

PAULUS en FILIPPI.

Twintig Leerredenen uit de wordingsgeschiedenis van en uit den Zendbrief aan de gemeente van Filippi. Prijs f 2.70; gebonden f 3.50.

Uit de Springader Israëls.

Dertien Leerredenen over de stammen Israëls. Prijs f 1.90. — In stempelband f 2.40.

Amsterdam—Pretoria.

HÖVEKER & WORMSER.

LEVENSVERZEKERING

de Nederlanden van 1845

BRAND- en VERZEKERING

INBRAAK DEN HAAG (vroeger Zutphen). Directie HENNY. KAPITAAL f 4.000.000.00 RESERVEFONDUS: ruijs f 1.200.000.00

Bij HÖVEKER & WORMSER te Amsterdam gaat ter perse, om in October a.s. te verschijnen:

Wet en Genade.

Twaalf leerredenen

VAN

Ds. W. H. GISPEN.

Dienaar des Woords te Amsterdam.

Prijs ingenaald f 1.50.

Gebonden f 1.90.

Wed. P. VAN ELK & ZONEN,

DAMRAK 60 en DAM 13-15-17.

Bijkantoren: HILVERSUM, Langestraat.

HAARLEM, Kruisweg 69.

Kopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland,

Gevestigd te GRONINGEN.

OUDE BOTERINGSTRAAT No. 72, hoek MUURSTRAAT.

Telefoon Intercommunale No. 674.

Maatschappelijk Kapitaal f 1,000,000.

Uitstaand bedrag aan Hypotheken op 30 juni 1906 f 2,437,532.50, aan Pandbrieven f 2,358,950.—.

Commissarissen: Prov. Mr. D. P. D. FABRIS, J. H. DE WAAL MALEFijt, A. W. SCHIPPERS, Jhr. H. A. WITTEWAALL van STOEETWEGEN, H. LUIKING, Mr. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK.

Raad van Toezicht: Jhr. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGT, M. UBBENS.

Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven,

koers 100 pCt., in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.—, verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij alle Agenten en Effectenhandelaren. Inlichtingen geven te Amsterdam de H.H.: L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Keizersgracht 207; te Rotterdam de heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:

M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT.

R. C. VERWEIJCK,

Vragenboekje op de Leerplichtwet

ten dienste van ouders, onderwijzers, enz.

Prijs f 0.25.

Amsterdam.

W. KIRCHNER,

Uitgever.

Leerplan voor de Scholen met den Bijbel

BEWERKT DOOR

H. LANKAMP.

1e GEDEELTE

Bijbelsche, Kerk- en Zendingsgeschiedenis

Prijs f 3.75.

Dit herdruk is een nieuwe uitgave, door de uitbreiding van 103 bladz. tot ongeveer 550 bladz.

Het boek is daardoor ook geworden een handleiding voor den onderwijzer bij zijn onderwijs in de bijbelsche geschiedenis.

2e GEDEELTE

Geschiedenis des Vaderlands.

Prijs f 1.50.

Amsterdam—Pretoria. HÖVEKER & WORMSER

HOMOEOPATHISCHE APOTHEEK

van ALBERT SOMMER.

Amsterdam, Heiligenweg, hoek Singel.

Grootste Inrichting in Nederland.

Hensels Tonicum, afdoend en beproefd bij Bloedarmoede en Zenuwzwakte. 100 gr. f. 1.75; 200 gr. f. 1.75.

Purshiana Tabletten, uitstekend tegen hardlijvigheid en voor bloedzuivering per flacon f. 0.75.

Hamamelis Supporitorias, het eenige afdoende middel bij ambelen per doos f. 1.25.

Hamamelis Extract en -Zalf, 50 gram f. 0.60; 100 gram f. 1.00.

Fucus, Ontvettingsmiddel per flacon f. 2.50.

Arnica-haarolie, tegen het uitvallen en vroegtijdig grijs worden der haren, in schroefflacons. 100 gr. f. 0.80, 150 gr. f. 1.10.

Huisapotheken, praktisch en doelmatig in Korrals. Met handleiding f. 5.75.

Strooipoeder, tegen zweetende voeten, per strooipoeder f. 0.50, tegen postw. + f. 0.15 franco.

Boek- en Constaandrukkerij:

DE ROEVER, KROON & BAKEL.

Amsterdam.

Dit blad wordt u bijdragen van u uit blad betreft, te aan de ADMINISTRATIE zendingen, die kunnen voor het u

„Ergt u

Dat sterke, harren niet heeft dit degelijke gezinnen wijl zulk torgen d't te meer pakt i schen ouders en die uit hun voegge dan weer dit sel, dat veel ki kinderen niet ge om wat liefs wil De Schrift is tegenover hen di dan jegens die a Aan de vrouw dienstbaren wort aangezegd, dat z hebben te zijn, n niets scherps in.

Daarentegen v over hun vrouwen wen niet „verbilt tegenover hun ki niet zullen „terge over hun dienstb gelijk“ zullen do God weet 't, i zelfs gevaarlijke m als hoofd van en over vrouw, kroo heeft, en juist da met zijn Woord i macht, waartoe d

Vooral, omdat crescendo gaat. Bijna altoos to van zulk een m wakker. Het gev lijk bejegend te vel. Zoowel bij en bij den diens dan, o, zoo spoedij in tegenstrevend w doen of niet-doen is hiermee het du het prikkelen van er spanning, wie er bij moeder een te spreken, bij t op te nemen, en i gezin onderdanig sproken, maar da den drager van h zin op.

Dit prikkelt da zich als hoofd va handhaven; en zult ter handhaving v o, zoo dikwijls t kwetste majesteit, de baas te blijven Dan gaat zulle i en in zijn drift ha waant hij, voor z Maar hoe die wor dan is de levenso dorven. Dan word en den anderen da ken aan het koor, eind zal houden. I dat bittere, dat on waar het apostoll tegen opkomt.

Nu zegge voor niet, dat zij hier Veeleer moet erke deringen nu daa 't eerst in overtre

Eerst is er alle en nu weet die v derdanigheid in he zet de jonge vrouv boden in den aan in. En ze durft d haar man als rugg Die moet haar, al helpen.

Maar zeve „on haar haar niet t opgeschoten meisje om gelachen. En zal ze 't wel and moet er onder. De dan meestal in z bedorven, door zie len. En zoo moet doorgaan.

Nu begrijpt me om geen God of s komt toch ook vo morgen en elken 't pijnlijke. Het G o, zeer zeker, all